

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 7C/54/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5710202477
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Dobřík
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2015:5710202477.16

Rozhodnutie

Sudca Okresného súdu v Martine JUDr. Miroslav Dobřík v právnej veci navrhovateľov : v rade 1/ E. K., J.. XX.X.XXXX, G. S., H. XX, v rade 2/ F.. S. V., J.. X.X.XXXX, G. S., Y. XXXX/XX, v rade 3/ Z. V., J.. X.X.XXXX, G. S., Y. XXXX/XX všetci právne zast. JUDr. Pavlom Baďom, advokátom so sídlom v Ružomberku, Ul. K. Salvu 1985/5, proti odporcom v rade 1/ Z. U., J.. X.XX.XXXX, G. H. K. L., S. XX, právne zastúpená JUDr. Vierou Čáповou, advokátkou so sídlom v Martine, Hviezdoslavova 9, v rade 2/ K. P., G. S., J.. XX.X.XXXX, K. XX/X, v rade 3/ O. Š., J.. XX.X.XXXX, G. H. K. L., N. XXX, v rade 4/ S.. K. P., G. S., J.. XX.X.XXXX, Z.. S. XX/XX, v rade 5/ S.. K. P., J.. X.XX.XXXX, G. S., Z.. S. XX/XX, zast. splnomocnencom a to odporcom v rade 4/ S.. K. P., J.. XX.XX.XXXX, G. S., W.. Z.. S. Č.. XX/XX, v rade 6/ Z. Z., J.. X.X.XXXX, G. H. J. Y. XXX, v rade 7/ H. Z., J.. XX.X.XXXX, G. S., E. XX, v rade 8/ Q. Z., J.. XX.X.XXXX, G. S., Š. X/XX, v rade 9/ E. O.Í., J.. XX.X.XXXX, G. S., Z.. K. X, v rade 10/ I. H., J.. XX.X.XXXX, G. S., K..Q.. E. XXX/XX, v rade 11/ D. I., J.. XX.X.XXXX, G. Y. K. XX, 12/ M. N., J.. XX.X.XXXX, G. S., O. X/XX, v konaní o vyslovenie neplatnosti závetu, takto

rozhodol:

Súd určuje, že závet S. S. zo dňa XX.XX.XXXX je neplatný a právne neúčinný.

O trovách konania súd rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu v Martine sp.zn. 7C 54/2010 zo dňa 29.07.2010 bolo rozhodnuté, že závet zo dňa XX.XX.XXXX S. S. je neplatný a právne neúčinný, keď pri tom vychádzal zo znaleckého posudku znalca S.. N. H., kde bolo uvedené, že poručiiteľka trpela duševnou poruchou (diskulárnou demenciou), čiže bolo u nej narušené myslenie, hlavne cháпavosť a úsudková schopnosť, ako aj zvýšená sugestivita a to v čase spísania závetu dňa XX.XX.XXXX. Pri rozhodovaní súd vychádzal z ust. § 38 ods. 2 O.z..

Proti tomuto rozsudku podala odporkyňa v rade 1/ odvolanie, v ktorom uviedla, že okresný súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu . Tvrdila, že poručiiteľka podpisovaním závetu si uvedomila následky vôle prejavenej v tejto listine.

V dôsledku odvolania odporkyne v rade 1/ Krajský súd v Žiline uznesením sp.zn. 8Co 161/2001 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V zrušujúcom uznesení okrem iného uviedol, že okresný súd založil rozhodnutie len na znaleckom posudku S.. H. a na tom, že u okresného súdu sa pod sp.zn. 5C 142/2008 navrhovateľa v rade 1/ a 3/ domáhali voči odporcom neplatnosti závetu z XX.XX.XXXX, ktorému bolo právoplatným rozhodnutím vyhovené. Ďalej vytkol okresnému súdu, že sa neoboznámil so spisom Okresného súdu v Martine sp.zn. 17D 85/2008. V ďalšom konaní bude povinnosťou okresného súdu sa oboznámiť so spisom 17D 85/2008, 5C 142/2008 a ďalej vypočuje svedkov navrhnutých odporkyňou v rade 1/. Po vypočutí znalca ďalej zväží vykonanie kontrolného znaleckého posudku.

V intenciách zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Žiline okresný súd doplnil dokazovanie a nariadil kontrolné znalecké dokazovanie znalcom S.. I. A. U., a to vzhľadom na nejednoznačný záver znalca S.. N. H..

Súd po doplnení dokazovania v zmysle zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Žiline vypočutím svedkov, ktorých navrhla odporkyňa v rade 1/ , vyjadrením znalca S.. H., ale predovšetkým kontrolným znaleckým posudkom znalcom S.. I. A., U. a dospel k takému istému záveru, ako pri svojom predchádzajúcom rozhodnutí a teda určil, že závet zo dňa XX.XX.XXXX je neplatný a to v zmysle ust. § 38 ods. 2 O.z. , kde je uvedené, že neplatným je právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche , ktorá ju robí na tento úkon právne neschopnou. Predovšetkým z kontrolného znaleckého posudku jednoznačne vyplynulo, že poručiiteľka konala v duševnej poruche a preto je závet neplatný. Kontrolný znalec podrobne rozpísal priebeh ochorenia poručiiteľky , ktoré sa vyvíjalo dlhú dobu, čo bolo zhodné aj s tvrdením znalca S.. N. H. . Vo svojom znaleckom posudku uviedol, že vnímanie správania sa poručiiteľky svedkami nie je smerodajné, lebo túto poruchu ochorenia z krátkodobého stretnutia osoby nemôžu postrehnúť. Toto by bolo možné zistiť , keby s dotyčnou žili trvale. Tiež vo svojom znaleckom posudku podrobne rozpísal, aké okolnosti choroby hospitalizácia podporili progresivitu ochorenia u poručiiteľky. Súd teda vyhodnotiac každý dôkaz osobitne, ako aj v ich vzájomných súvislostiach , po vykonaní všetkých dôkazov, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie odporkyňa v rade 1/. V odvolaní uviedla, že podľa nej pri vyhodnotení dôkazov súd nevzal do úvahy všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie vo veci. Nevyhodnotil každý dôkaz jednotlivo a každý dôkaz v ich vzájomnej súvislosti. Nevzal do úvahy výpoveď svedkov O. U. a S.. S. U., ktorý za prítomnosti znalca S.. N. H. potvrdil jednoznačne, že závet spísaný advokátkou poručiiteľka pred nimi čítala. Nemala žiadne výhrady voči jej obsahu a nevznikol za ich prítomnosti žiadny problém v komunikácii s poručiiteľkou. Pred týmito dvoma svedkami sa vyjadrila, že listina obsahuje jej poslednú vôľu. Ďalej poukázal aj na vypočutie ďalších svedkov, ktorí potvrdili podľa nej, že poručiiteľka bola orientovaná v čase a mieste a tiež , že vedela komu postúpila svoj majetok. Podľa ich výpovedí rozpoznávací a ovládacia schopnosť, ako aj pamäť poručiiteľky boli v čase spísania závetu zachovaná do takej miery, že svedkovia nemali ani najmenšiu pochybnosť o tom, čo poručiiteľka chcela, aby sa stalo s jej majetkom po jej smrti. Poručiiteľka za života nebola liečená ani vyšetrená pre poruchy správania psychológom ani psychiatrom. Vo svojom odvolaní poukázala na nejasnosti ohľadom znaleckých záverov znalca S.. N. H. a znalca S.. I.V. A. U... Kontrolný znalec podľa nej nedostatočne rozpoznal rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť navrhovateľky počas spísania závetu. Neodôvodnil dostatočne, ako sa absencia týchto zložiek prejavili u navrhovateľky. Navrhla vypočúť znalca na pojednávaní.

V dôsledku odvolania odporkyne v rade 1/ Krajský súd v Žiline uznesením 8Co 376/2014 zo dňa 27.11.2014 zrušil rozsudok Okresného súdu v Martine sp.zn. 7C 54/2010 zo dňa 24.10.2013 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V zrušujúcom uznesení prikázal okresnému súdu vypočúť znalca S.. I. A., U., nakoľko okresný súd sa obmedzil len na obsah písomného kontrolného znaleckého posudku. Ďalej prikázal okresnému súdu , aby sa zaoberal aj otázkou vypočutia advokátky Z.. S. U., ktorá na žiadosť poručiiteľky vyhotovila závet a bola aj pri jeho podpísaní. Z rozhodnutia okresného súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu nebola vypočutá a z toho dôvodu nie je ani možné preskúmať zbavenia mlčanlivosti menovanej.

Po zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Žiline došlo ku zmene ohľadom pasívnej legitímácie, nakoľko odporkyňa uvádzaná ako odporkyňa v rade 6/ I. P. správne má byť I. P. zomrela dňa XX.XX.XXXX a jej jediným dedičom je odporca v rade 4/ S.. K. P..

V intenciách zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Žiline okresný súd doplnil dokazovanie vypočutím kontrolného znalca S.. I.V. A., U... Znalec vo svojej výpovedi trval v celom rozsahu na svojom znaleckom posudku. Podľa neho k zhoršeniu stavu poručiiteľky došlo štyri mesiace pred spísaním závetu. Táto nemohla chápať, rozpoznávať význam tohto úkonu. Od júna 2007 mala defibráciu srdca, nedokrvenie mozgu. Tento stav sa nezlepšoval, viedol až k hospitalizácii. Bola sugestibilná, lebo jej bolo zle. Dá sa povedať, že sa dala ľahko ovplyvniť. V jej prípade bola odkázanosť na druhých ľudí. Ďalej mala anémiu s nedokrvnením mozgu, vysoký tlak. Aj v dôsledku toho bola rozpoznávací schopnosť znížená. To sú organicky podmienené poruchy psychiky, ktoré vedú k spomaleniu a úbytku vnímania pozornosti. Ďalej

vedú k zníženiu súdnosti. Na otázku, či mala poruchy vedomia uviedol, že pri ťažkej arterioskleróze s dysfunkciou mozgu aj pri anémii poruchy vedomia sa môžu vyskytovať a aj sa vyskytujú. Takto sa prejavujú organické zmeny. Tieto prejavy sú veľmi prchavé, ale tiež môžu trvať niekoľko hodín. Nedá sa povedať, koľko mala jasných chvíľ a koľko nie. Okolie to zaznamená iba zriedkavo, najmä, keď bývala sama. Tiež podstúpila výmenu krvi, čo je dosť šokujúce. Bola pod vplyvom terapeutických zákrokov. Takéto zákroky psychiku oslabujú. U poručiteľky už išlo o zmenu osobnosti.

Podľa § 38 ods. 2 O.z. neplatný je právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Súd vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, vzhľadom na vykonané dokazovania, predovšetkým zo znaleckého dokazovania, najmä kontrolného znalca S.. I. A., U., ktorý podrobne vo svojej výpovedi zdôvodnil záver znaleckého posudku. Vo svojej výpovedi uviedol, z akých zistení vychádzal. Popísal vývoj psychiky poručiteľky, jej zhoršenie, vnímania a chápania a najmä posledné 4 mesiace pred podpísaním závetu. Podľa názoru súdu vyvrátil všetky pochybnosti ohľadom jej zdravotného stavu súd preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, teda určil, že závet, ktorý podpísala poručiteľka dňa 13.09.2007 je neplatný a právne neúčinný. Správny záver znaleckého posudku aj pokiaľ sa týka progresívneho vývoja ochorenia navrhovateľky dokresľuje aj rozhodnutie vo veci Okresného súdu v Martine sp.zn.5C 142/2008, v ktorom bolo jednoznačne rozhodnuté aj na základe znaleckého posudku S.. N. H., že závet, ktorý podpísala dňa 12.12.2007 je jednoznačne neplatný z dôvodov psychického stavu, ochorenia poručiteľky. V tomto konaní už súd nemal možnosť vykonať ďalšie dokazovanie. Ani účastníci žiadne dôkazy nenavrhovali. Do úvahy by prichádzalo len vypočutie advokátky Z.. S. U., ktorá spisovala závette pre poručiteľku, čo bolo jednoznačne preukázané samotnou odporkyňou v rade 1/, ako aj svedkami U. a U.. Tieto úkony vykonávala na požiadanie S. S.. Táto však zomrela dňa 09.01.2008. Za danej situácie môže mlčanlivosť advokáta pozbaviť iba jej právni nástupcovia. Títo však nesúhlasili s pozbavením mlčanlivosť, ktorú je povinný advokát dodržiavať podľa ust. § 23 Zákona č. 586/2003 Z.z. a preto súd nemohol vykonať dôkaz vypočutím advokátky. Aj právna zástupkyňa odporkyne v rade 1/ na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX (č.l. 195) uviedla, že mlčanlivosť advokátky Z.. U. by mohli zbaviť len dedičia. Pokiaľ sa týka tvrdenia právneho zástupcu navrhovateľov, že neboli dodržané zákonné náležitosti ust. § 476 b) O.z. (alografický závet), tak podľa názoru súdu toto nebolo preukázané, lebo bolo preukázané, že poručiteľka výslovne urobila prejav, že listina obsahuje jej poslednú vôľu za prítomnosti obidvoch svedkov. Táto skutočnosť bola preukázaná výpoveďou svedka O. U. a S.. S. U..

V zmysle ust. § 151 ods. 3 O.s.p. vzhľadom na zložitosť prípadu ako aj väčší počet účastníkov súd vo výroku vyslovil, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Krajský súd Žilina prostredníctvom podpísaného súdu /dvojmo/.

Podľa ust. § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach / § 42 ods. 3 O.s.p. / uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené / § 205a/

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Podľa ust. § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinnosť stanovená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno podať návrh na výkon rozhodnutia.